

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ seveda vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v sosednjih ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvu „DOMOLJUBA“ Vodničkove ulice št. 2 — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 8.

V Ljubljani, 19. aprila 1894.

Letnik VII.

Kaj je novega po svetu?

V državnem zboru so sedaj poslanci posvetujejo o državnih potrebsčinah za letošnje leto. Navada je pa že, da vselej pri tej priložnosti razne stranke povedo svoje želje in težnje. Tako je tudi letos. Največ se govori o koalicii, to je o dobrih in slabih straneh skupnega postopanja konservativne, nemško-liberalne in poljske stranke. Pokazalo se je pa, da je ta zveza precej nenaravna, da mej njenimi člani ni prave jedinstnosti, kar ne obeta, da bi te stranke kaj koristnega skleniti mogle. Pri prvem resnejšem vprašanju se mora ta zveza razbiti. Od slovenskih poslancev govorili so doslej gospodje Šuklje, Vošnjak in Ferjančič in povedali naše slovenske želje. Med drugim so govorili posebno mnogo o slovenski gimnaziji, ki naj bi se osnovala v Celju. Ta zahteva je pa Nemcem silno razburila kri, posebno ker je tudi učni minister to gimnazijo že na pol obljubil. Proti tej gimnaziji ni govoril le celjski poslanec dr. Foregger, temveč tudi dr. Menger, kateri je vendar sedaj pri koalicii, pri tisti zvezi strank, pri kateri so nekateri slovenski poslanci. Pa Menger gotovo ni govoril le v svojem imenu, Slovenci pač ne smemo gojiti prevelicih nad. Prav lahko se pripeti, da skupno prizadevanje vseh od nemško-liberalne in nemško narodne stranke prepreči slovensko gimnazijo v Celju. Nemško-narodna stranka je na Dunaju imela neki shod, na katerem je z vso odločnostjo se izrekla proti slovenski gimnaziji v Celju. Na tem shodu sta posebno veliko besedo imela poslanca južnoštajarskih mest dr. Foregger in dr. Kokoschinegg. Da bi dokazal, kaka nevarnost preti štajarskim Nemcem, je dr. Kokoschinegg celo priznal, da smo Slovenci jako napredovali poslednjih dvajset let. To spričevalo našega nasprotnika je nas pač le razveselilo, kajti dosedaj so Nemci nam odrekli vsak duševni napredek. V državnem zboru je še letos dr. Foregger očital, da tu smo premalo duševno razviti, da bi se nam mogla dati slovenska nižja gimnazija v Celju. In njegov tovariš ga je pa

na omenjenem shodu tako postavil na laž. — Mladočehi tudi letos v državnem zboru prevračajo kozolce, kakor je že njih navada. Največ je dr. Gregč, o katerem lahko rečemo, da je prava nesreča za narod češki, z vso brezozirnostjo napadal Poljake in pa finančnega ministra. Podtikal jim je stvari, katere so popolnoma iz trte izvite. Ko so ga pa malo trje prijeli, je pa svoje besede preklical. Dva druga mladočeška poslanca sta pa letos predlagala, da se ne dovoli letos ničesa za cesarski dvor, ker vlada vsako leto nekaj časa ne biva v Pragi. S tem predlogom so Mladočehi pripravili še bolj ob dobro ime, pa tudi volilce, ki so jih postali v zbor. Po takem potu Mladočehi nikdar ne bodo ničesa dosegli. Ministerski predsednik je bil dotične Mladočehi dobro zavrnil, zraven je pa pojasnil, kako je on mislil, ko je nekoč izjavil, da češkega vprašanja ne pozna. On tega vprašanja ne pozna le z velicega evropskega stališča, kakor mi pripoznamo bolgarsko vprašanje. Mladočehi so namreč češkemu vprašanju zadnje čase pripisovali neko občno evropsko veljavo in jo spravljali v dotiko z drugimi velikimi evropskimi vprašanji, pač je pa knez Windischgrätz priznal, da se bode na Češkem moralo še kaj premeniti. Pomenljiv je bil govor finančnega ministra, vesel pa za nas nikakor ne. Govoril je veliko, da se je denarno stanje države izboljšalo ali ob jednom napovedal, da se bodoča leta državne potrebsčine povečajo. Da se pokrijejo potrebsčine, potrebno bode zopet novih davkov. Govoril je o novem davku na žganje. Kakšen bode ta davek, ne vemo, ali bati se je, da bode slabo uplival na našo deželno priklado na žganje. Naša dežela dobiva od žganja toliko davka, da bi težko troske premagala, ko bi se ji ta vir popolnoma ali deloma odvzel. Še manj je pa nas razveselil finančni minister z nashanilom, da bode sedanjí državni zbor težko rešil davčno preosnovo. S to prenarobbo bi se davek nižjim stanovom, kmetom in malim obrtnikom nekoliko ponizal, zato bi se na holi

obdačilo bogatine. To misel je bil sprožil prejšnji finančni minister Steinbach, kateri je večkrat pokazal, da ima srce za narod. Zato pa židovski bogatini niso marali zanj in niso poprej mirovali, da so ga spravili. Sedanji finančni minister Plener se je izgovarjal, da za rešitev te stvari državni zbor ne bo imel časa, ali nam se zdi, da je to le prazen izgovor. Plener pa najbrž nema dobre volje. Preved je odvisen od židovskih bogatinov, ki so mnogo pripomogli, da bi prišel na krmilo. S presosno davkov torej ne bo nič.

Civilni zakon na Ogerskem. Ogerska zbornica poslancev je z veliko večino v glavni debati vsprejela predlogo, da se vpelje civilni zakon. Veselje liberalcev je zaradi tega silno veliko. Če se gospodska zbornica z celo odločnostjo ne upre, pa dobi Ogerska civilni zakon. Potem ga bodo pa liberalci skušali vrniti še v naši državni polovici. Ne bližajo se torej nič veselji časi.

Socijalno vprašanje trka povsod z vso silo na vrata. V Evropi in Ameriki se začenjajo veliki strajki.

Delavci zahtevajo večjo plačo. Bombe se nastavljajo skoro povsod. Nekatere napravijo kaj škode, druge pa zopet ne. Marsikje se pripravljajo nove postave proti takim zločinom, tako v Španiji in Italiji. Najbrž pa to ne bo dosti pomagalo. Taki dogodki so le posledice temu, da je liberalizem ljudi pripravil ob vso vero. Dokler se zopet ne oživi med prebivalstvom vera, se razmere ne izboljšajo.

Delavci — romarji. S Španskega je več tisoč delavcev romalo v Rim. Z njimi je šlo tudi stirinajst škofov. Liberalcem to potovanje ne ugaja, zato se v Valenciji nahujskali poulično druhal, da je razgrajala proti romarjem. Razgrajalci so več romarjev poškodovali. Pobili okna vozu, v katerem se je vozil sevilski nadškof. Razbili so okna nadškofjske palače. Kdo ve, če ne bo dolgo, da se liberalci pokesajo še svojih dejanj. Druhal, katero so sedaj nahujskali proti romarjem, utegne se obrniti tudi proti njih palačam. Kdor seje veter, žel bo de vihar.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Na belo nedeljo je pogorelo nad vasjo Bernikamni 2 uri proti zahodu od Bleda, kakih 50 oralov gahrovega in bukovega gozda. Zažgali so pastirji. — V noči od 1 — 2 aprila je pogorelo v Zajčjem vrhu pri Stopičah na Dolenjskem 16 gospodarjev, ki so v veliki revščini ter so zelo potrebni pomoči. — V Dolenji Žetini, županije Javorje nad Loko, je ogenj vničil poslopja peterim gospodarjem ter napravil pogorelecem škode nad 12 tisoč gid. — Nabiralnik za pisma je dobila s 1. aprilom vas Trnje na Pivki. — V Št. Petru so osnovali 15. aprila potrebno kmetijsko podružnico. — V Retečah pri Škofjiloki so 29. marca blagoslovili novo šolo. Bog daj, da bi bila nova šola naši mladini v veliko korist. — Dne 5. aprila vršil se je občni zbor kranjske hranilnice v Ljubljani. Čistega dobička napravili so lansko leto 201.903 gold. 34 kr. Skupno oskrbovano imetje pri hranilnici znaša 24.412.208 gid. 98 kr. posojila na hipoteke 19.839.876 gid. 64 kr. Ljudje imajo vložnega 29.172.761 gid. 79 kr. V dobre namene, pri katerih pa so se žal bolj ozirali na Nemce, nego na Slovence, razdelili so čez 50.000 gid. — Dne 1. aprila so na Vrhu pri sv. Treh Kraljih blagoslovili nov krasen kip, katerega je mojstersko izdelal g. Jos. Šubic, podobar s Trate, ki tudi izdeluje podobo Matere Božje za to cerkev. — 3. aprila pogorela so poslopja Franceta Saje v Zalogu, šmarjske fare, pri ognju se je gospodar prav nevarno opekel, škode ima okoli 6000 gid. — V Cirknici jel je novi notar uradovati dne 1. aprila. — Kmetijsko podružnico so ustanovili v Kovorju pri Trziču. — Iz Trebnjega Dne 27. febr. t. l. pogorela je zjutraj ob treh hiša in pód posestnika Radeljna na Dolenjih Ponikvah. — Dne 19. marca pa je pogorel neki vinjski hram. Vino so

rešili. — Dne 7. aprila po polnoči pa je pogorelo vdovi Urajnarjevi vse gospodarsko poslopje: hlev, skedenj, kašča, kozolec in vsi pridelki in gospodarsko orodje. Samo živino so rešili. Zažgano je bilo gotovo vse trikrat nalašč. — Zapazili so pa pri nas pretekli teden tudi, ko je gorelo pri Zalogu pri Šmarjeti in na Zajčjem Vrhu pri Stopičah. Od kar smo imeli lani več požarov, imamo tudi ponočnega čuvaja, ki je po stari navadi oborožen s helebardo in poje ponočne ure. — V Št. Rupertu na Dolenjskem so pogorela ondotna župnijska gospodarska poslopja, v nevarnosti je bilo vzlasti župnišče. — Dne 7. t. m. pogorela je vas Stražišče nad Cirknico, ostala je samo jedna hiša. — Umrli je v Veliki Dolini učitelj g. Ferd. Strel, v Tunjicah pa učitelj g. J. Ferlan. N. v m. p.! — V Mengšu je 10. aprila pogorela hiša in troje gospodarskih poslopij. — Utonil je 3. t. m. v Savi pri Podnartu urarski pomočnik Miklavž Valentinčič; najbrže da je megljen zašel v vodo. — V Ambrusu so imeli od 31. marca do 8. aprila misijon, katerega so vodili očetje lazaristi; župan ambruški se je v »Slovincu« zahvalil za to lepo slovesnost vsem, vzlasti pa še skrbnemu domačemu gosp. župniku. — Na žalostni gori pri Mokronogu so blagoslovili 8. aprila za kapelo na Žalostni gori 7 podob, ki kažejo sedmere skrivnosti žal. M. B. Slike je napravil g. Bradaska iz Kranja. — V škocijanski fari na Dolenjskem je strela udarila v kozolec posestnika Dulca na Telčih in v par urah je razun dveh hiš pogorela cela vas. Škoda je nad deset tisoč gid. Pogorelci so zelo potrebni pomoči. — Dne 12. aprila je nastal ogenj v vasi Kremencu, izanske fare.

S Štajerskega. Letos bodo v Mariboru v mašnike posvečeni sledeči gospodje bogoslovci: iz IV. leta: Janež

Cemažar iz Sele na Kranjskem, Jožef Janžekovič s Polensaka pri Ptuju, Fortunat Končan iz Žalca, Franc Kovačič iz Vežeja, Martin Pirtošek od sv. Martina na Paki, Karol Preskar s Polja pri Kozjem, Alojzij Rožman iz Ljutomera, Alojzij Šijanec od sv. Križa na murskem polji, Miha Šket od sv. Križa pri Slatini, Lovro Šlamberger od Hojdinje pri Ptuju, Ernest Trstenjak iz Ljutomera in Gašpar Zrnko od sv. Križa nad Mariborom. Iz III. leta: Jožef Čede iz Griž pri Celju, Rudolf Janežič od sv. Miklavža pri Ljutomeru, Anton Novak iz Šoštanja in Jakob Polir iz Zibike. — V neki vasi blizo Maribora so izkopali lonec srebrnega denarja iz l. 1500. — Pri Št. Jurju, ob slovensko-nemški meji, so narodnjaki pri obč. volitvah propali za 1 glas; tega je kriv nezanesljiv slovenski volilec. Tudi v občini Jurklošter, katera je imela sedaj narodni zastop, je vsled brezznačajnosti nekaterih volilcev zmagala nasprotna stranka. Žalostno! — Na Bizeljskem se

pridno zasajajo novi vinogradi, ki lepo napredujejo. — Hvalevredno se trudi okrajni zastop celjski, da povzdigne živinorejo. Letos je kupil 8 čistokrvnih plemenskih bikov katere je oddal živinorejcem v okraju za plemenjenje. — Začetkom meseca junija se bode na osem let oddajal lov v občinah okraja mariborskega in slov. bistriškega. — Na ptujski gimna-

ziji, kjer ste dve tretjini Slovencev, bojda ni slovenske knjige v gimnazijski knjižnici! — Iz raznih krajev se sliši o požarih, katere mnogokrat zakrivijo otroci. Tako je na Hajdinju 2. t. m. zažgal otrok hišo svojega očeta, ki se je tako opekel, da bo težko ozdravel; gospodinjo pa so našli strašno obžgano na pogorišču. Na veliko

soboto zanetili so otroci na Spodnjem Sečovem (pri Slatini), da sta pogorela dva posestnika. Dne 29. sušca so v Tepanjah pri Konjicah pogoreli trije posestniki. Stariši pazite vendar na otroke, po katerih se zgodi toliko požarov! — Več nesreč se je zgodilo pri veliko-nočnem streljanju. V ljutomerskem okraju se je neki fant vstrelil v oko in možgane, drug pa v nogo. V Hudinji pri Vitani si je tak nepoklican strelec razmesaril obe roki. — Dne 25. sušca je umrl v Petrovčah g. Franc Piller, ki je prvi učil v Savinjski dolini kako se pravilno sadi in prideluje hmelj. — V Vitanski vasi je mlinar Fr. Vodovnik, 20 leten fant,

Cesar Franc Jožef I.

posestnika Gr. Skalovnika z železnim drogom tako silno udaril po glavi, da je ranjenec čez 2 dni umrl. — V Studencih pri Mariboru je 76 letni delavec Franc Vukošek skočil v Dravo in utonil. — Župnijo sv. Urbana nad Ptujem je dobil g. Jakob Županič, župnik pri sv. Ožbaltu. Umrl je 12. aprila č. gosp. Luka Jeriša, župnik na Gomilskem. Naj počiva v miru!

Cerkev in šola.

Cesar Frano Jožef I.

Pol stoletja bo kmalu minolo, odkar vlada avstrijskim narodom verni, plemeniti in ljudomili cesar in kralj Franc Jožef I. Leta 1898 homo Avstrijci praznovali petdesetletnico vlade našega presvetlega gospodarja. Že sedaj so velmožje raznih avstrijskih dežel v imenu zvesto udanih svojih rojakov stavili po deželnih zbornicah predlog, naj se ta 50 letnica tako slovesno praznuje, kakor to zahteva hvaležnost in ljubezen do vladarja, ki že skoro 50 let nosi vladarsko krono, a žnjo tudi britkosti in skrbi, katere so združene z vzvišeno,

a trudapolno vladarsko častjo. Marsikaj se je v Avstriji spremenilo mej tem časom. Vojska je divjala proti državi, celo nehvaležni Ogri so stopili v vrste upornikov, vladar je mnogo trpel, nastopili so za tem časi miru, in vladar je mnogo delal da donesejo mirni časi blagoslova njegovim narodom. In tako dela tudi še sedaj. Naš cesar zjutraj vstaja zgodaj, ob peti uri je on že pri delu v svoji pisarni; naš vladar vestno spolnuje svoje krščanske dolžnosti, redno obiskuje nedeljsko službo božjo, prejema večkrat na leto sv. zakramente ter je svojim podložnim lep vzgled vernega katoličana.

Listek.

Logárjev Andrej.

(Povestica. Napisal A. V.)

Po mnogem trudu jaz, po mnogem boji
Počival skóraj v večnem bom pokoji,
In kakor jaz, ugasne moj spomin!

Kukavica kukala je neprestano v bližnjem bujno zelenem bukovji, škrjanček žgolet je visoko v zraku svojo zahvalno pesem Stvarniku, a v gosti sóci vaškega pokopališča drobila je tihotožno tašica svojo milo pesmico, ko je črna prst votlo bobnela na krsto mirno v Gospodu zaspalega Logárjevega Andreja. Obile solze jasnih pogrebcev svedočile so, da so tu déli k večnemu počitku človeka, koji moral je biti v življenju ljubljen in spoštovan od ljudij.

In radi imeli so ga vsi, mladi in stari, premožni in revni krog in krog, ker bil je rajski tih, miren, postrežljiv, blag in dobrončen človek. Zdaj nehale je biti to plemenito srce, ugasnil je plamen njega milih očij, a želja iskrena, katero je često izrazil, spolnila se mu je! Angelj smrti prišel je po njega za krasne spomladi, ko so se njega ljubi znanci, ptički pevci iz svojega potovanja vrnilli ter so mu pri pokopu žvrgoleli nagrobnice, a duhteče pomladne cvetke kinčale so mu zadnjo posteljico v hladnem grobu . . .

— V Belokrajini pasli smo na vaškem pašniku gosi, ko se je nekoč za jeseni na porobku bukovega gozdčiča prikazal Logárjev »študent.« Knjigo držal je v roci ter zamisljeno mimo nas, plaho in spoštljivo ga gledajočih vaških paglavcev, koračil proti vasi. Nepopisno spoštovanje polnilo je mlade glave do »studenta«, ki je junaško premagal vse razrede sosedne malomestne ljudske šole in zdaj v Novemestu nadaljeval učenje svoje báje za »gospoda«.

Ne daleč od vasi sredi zelenih vitkoraslih smrek stal je njegov rojstni dom, hiša graščinskega logárja. Necega jesenskoga večera vzel me je stric Tomaž s saboj na polhov lov. Ponosno dvigal sem pete noseč vrečo malih, lesenih škatljic na hrbtu. Pri logárju odpočila sva se; tačas sem se prvič seznanil z njegovim »študentom«. Ležal je v mehkem mahovji, a mlajši njegov brat prekucaval se je krog njega. Komaj pa me je ta zagledal, zapodil se je v mene in kmalu sem se moral rad ali nerad zlékniti po priprostem ležišču tik njegovega brata. — Na klopi pred hišo so sedeli v prijaznem pogovoru: logar, žena njegova, njuna mala hči in stric moj. A že ko je stric drugo pipo tobaka nabasal in smrdeče listje zanetil s kresilno gobo ter so se gosti, rujavi oblački vili v somrák, pobrala sva kopita in šla dalje v gozd. Tako toraj seznanila sva se z Logárjevim »študentom«.

Dan pred božičnim večerom je bilo, ko so stric samotéz pripeljali butaro dračja iz gozda ter pri večernej molitvi dostavili: »Še en očenaš za dušo rajnega Logárja, katerega je danes Bog nenadno poklical k sebi!« Sncžec belil je zemljo, ko so ga pokopavali, a čudno

zdelo so mi jo, da jedini iz mesta k pogrebu svojega očeta prihiteli »študent« ni so jokali, ko so vendar Logarica, hčerka in mlajši sinko njen in drugi ljudje tako srce pretresujoče ihteli in solzili se. Andrej stal je pa kot kip, blede bilo mu je lice, a nepremično zrl je v jamo in še-le, ko sta grobokopa odprtno zasula in nametala nekaj zemlje v hribček nad njo ter so že skóraj vsi drugi pogrebci odšli iz božjega vrta, ozrl se je čudno krog sebe, ko so ga gospod župnik prijeli za roko in odveli z drugimi Logárjevimi k sebi v župnišče.

In zopet bila je jesen! Jabolka in tepke so se raz drevja vabljivo smejale, grózdje je zorélo, listje blodelo a veter vrtil ga je v zraku in odnašal, kdo ve kam, ko sem prestopil prag malomestne ljudske šole ter začel promišljevat učenj A-B-C. Opoldne pa sošla sva se z Logárjevim »študentom«, a zdaj ni več tako slovel, temveč nazivali so ga ljudje »gosp. sodnijski pisar.« Dolgo, dolgo ni mi šla ta premena v glavo, čudil sem se, da mora »študent« tudi »pisar« postati, predno postane »gospod« in zapoje novo mašo. Sošollec moj bil je Andrejev brat, ni čuda toraj, da sem prišel semtertje tudi v njih stanovanje. V mali, nizki hišici, ne, kočici, konec mesta stanovali so Logarjevi. Nenadno urno osivela je Logarica, nekako čudno zlezlo je njeno telo skupaj, a lice postalo je suho, velo. Videl sem često, kako so jej solze se prikradle v medle oči, ko je rezala kruh njegovemu sošolcu in sestri njegovi; če je pa Andrej domu prišel, navadno s celo kopo pisem pod pazduho, si je pa urno brisala solze in bila vesela in šaljiva z njim. On se je pa tiho usel za mizo, temtertje se je tožno nasmehnil njenim besedam, položil prinesena pisma in papir pred-se in pisal, pisal, pisal često pozno v noč. Brat njegov in jaz sva stala pri mizi in začudena gledala, kako brzo se je njegova suha roka premikala po bolem papirju in črtala lepe, ravne slovke. Nekoč vprašal sem ga, bom li moral tudi jaz toliko pisati, da postanem »gospod.« Čudno se je nasmehnil in dejal: »Bog daj, da ne! Meni pa je ljubi Bog dal tak kruh in hvallim ga, ker mi je dal zdravje in zaslužek ter tako dobro mater, ljubega brata in sestro, katerim sem jaz zdaj oče!« . . .

»Mladosti leta, srečne sanje«, — pravi pesnik, a tudi lahko rečemo: »dijaška leta, srečne sanje.« Tudi jaz in Andrejev brat postala sva »studenta« ter hodila v Novomesto v šolo. Posebno bil je sošollec moj priden, izboren mladenič, vse ga je ljubilo, najbolj pa jaz, ker bil mi je najstarejši znanec. Bila sva še-le v drugi šoli, ko dobi pismo od Andreja, v katerem mu je ta naznanil, da so mati mirno v Gospodu zaspali in zadnja njih želja je bila, naj se rajnega očeta in njih v molitvi spominja pri daritvi sv. maše, ko postane »gospod.« Tešil sem jedno siroto in dajal mu pogum. Z molitvijo in pridnim učenjem polegla se je žalost njegova in o počitnicah se je že veselo vesel k meni na voz ter »hi!« dirjala sta naše konjiča s »študentoma«

in kočijažem stricom Tomažem proti milemu domu. Pri stanovanju Logárjevih v mesticu vstavili smo se ter odložili sočleca mojega in njega prtlogo, sestra je ljubeznjivo objemala brata, a Andrej bil je tih, kakor zmiraj, samo še bolj upal in suh zdel se mi je.

Leta urno tekó. Bratec Logárjevega Andreja pel je že novo mašo in kaplanoval že več let na Gorenjskem, mene pa poslali so v Belokrajino ravno v mestice k ondotnemu sodišču, kjer je služboval moj stari znanec, sodit žive in razpravljat mrtve kljube paragrafov. In postala sva prijatelja z »sodnim pisarjem«. Često sva popoldne za poletenskih nedelj korakala po senenatih stezah in zelenem gozdu proti domači vasi. Jaz pohajal sem rad domu, ker imel sem še mnogo svojcev živih, a Andrej hodil je prerad v zeleni gozd k Logárjevi hiši, kjer je nekdanj za svoje mladosti vžival toliko sreče in sanjal sanje zlate o svojej bodočnosti.

Nekoč ko sem se zopet zléknil po zelenem mahovji pod znane smreke tik tam že počivajočega Andreja, vprašam ga, če se še spominja najinega prvega znanstva. Bridko se nasmehnil ter prikimal z glavo. Zamislil se je in molčal. I jaz sem molčal in gledal na sinje nebo, kje so se oblački podili ter stvarjali v otročej domišljiji v tako različne oblake spojene podobe. Blado-dejna tišina vladala je krog naju, le petje ptic čulo se je iz gostega drevesnega vejevja. Dolgo sva tako sedela. Globok bolesten vzdih vspel se je iz prsij znanca mojega, pogledam ga in videl sem počasi, počasi po bledem, upalem licu solzo za solzo padati iz otožnih očíj. Spomnim se pogreba njegovega očeta, ko ni imel solze, a v koliko se je od tačas spremenil! Bil je seveda nad 12 let starejši od mene, a kako star izgledal je! Zrak zaprašelih sodnijskih listin črtal mu je v lice neizbrisno znamenje prerano osivelega, sključenega, bednega človeškega bitja, katerega je osoda vklenila v trpljenje in ga nadela z imenom omilovanja vrednega sodnega pisarja! Prijel sem ga za suho roko in prosil ga, naj mi razodene svojo tajno žalost.

Žalostnim, zamolklim glasom pravil mi je: »Imam še-le 40 let, a zdi se mi, da za grob že dovolj. Če sem v uradu, ne občutim ravno tako hudo svoje reve, kajti delo mi ne pripušča družih mislij, a ko pridem semkaj, porajajo se mi spomini in vstajajo nekdanji obrazi, nekdanje sanje o mojej sreči iz grobov. Tu pod smrekami sanjal sem zlate sanje! Videl sem sem se že, kako oznanujem besedo božje vernim raz leco, predstavljal sem si tako živo, kako bodo oče, mati in sestra pri meni živeli, a brat obiskoval visoke šole . . . A kruta smrt pokosila mi je dražega očeta, komaj bil sem v šestih šoli! Kaj bilo je začeti?! Denarja ni bilo, sorodnikov ne pomočnikov imeti, graščina ne deli milostij, mati, bratec in sestra brez kruha! Popustil sem učenje in po milosti nekdanjega okr. sodnika postal sem sodni pisar. Nadejal sem se, da bom zasebno dalje študiral in napravil izpit, a prazno bilo je moje upanje. Plača ni bila velika, ker sta mi pa sodnik in beležnik bila naklonjena, služil sem si s postranskimi deli, prepisovanjem listin izvenslužbeno denar. Ziveli smo zadovoljno.

Mati je gospodinjala, bratec in sestra hodila sta v šolo, a jaz služil sem denar. Tudi prištedil sem nekaj ter mislil, da bo moč a tem i meni nadaljevati svoje pritrngane študije. »Človek obrača, Bog pa obrne!« Zlata maši so oboleli, leto dnij niso mogli iz postelje, denar je pošel in jaz moral sem pozno, pozno v noč prepisavati listine, da sem hranil nas vse. Bratec dovršil je ljudsko šolo. Bistra njegova glavica smilila se mi je, poslal sem ga v Novomesto v šolo, zato pa moral sem biti jaz še bolj priden. Drugo leto rešil je Bog mater trpljenju in združil jo z očetom v nebesih. Zdaj morala je sestra gospodinjiti. Delo moje bilo je duhomorno, a mislil nisem veliko ter le skušal ugoditi s svojim predpostavljenim. Nekoč me sodnik pokliče k sebi in mi pravi, da naj le potolažen bom, kajti skrbel bode on, da bom v kratkem imenovan kancelistom. Tačas sprevidel sem, da res ne bo več misliti na nadaljevanje mojega učenja, saj prešlo je že skoraj 8 let, odkar zapustil sem šolo. Postaral sem se tudi. Pokopal sem toraj svoj nekdanji krasni sen in le želel, da bi brat namesto mene dosegel to, kar so mati želeli na smrtni postelji. Kako smo živeli pri skromnem zaslužku, to sam Bog zna, a slo je in bili smo zadovoljni, tudi sestra jela je v tivanjem nekaj služiti. O počitnicah pa menili smo se z bratom »studentom«, kako bo on enkrat gospod župnik, sestra kuharica pri njem, a jaz prišel bom kot umirovljeni c. kr. uradnik v pokoj k njemu. Lepe sanje! — Sodnik umrje nagloma, novi pride. V malo dneh vedel sem, da nebo nič z mojim povišanjem, ker moč bil je oduren, liberalen, nas Slovence črteč Nemec. Bil sem mu »škažen študent« in često naglašal je brezsrčno, da ni mu slabšega na svetu, nego pisar, izvržek ljudstva! Kako sem trpel pod njega gospodstvom, to mu Bog odpusti, a molčati moral sem, bil sem mu rob, saj brat moral je študirati. Čez nekaj let bil je prestavljen sodnik tje gori v Nemce, prišel je novi, a bil je samsvoj moč, pravnik, pri kateremu se je človek začel še-le z dovršenimi pravniskimi izpiti. Ko je brat dovršil gimnazijo, rešen sem bil skrbij za njega, misliti začel sem zopet na-se. Napravil sem pred več leti izpit za zemljiškega knjigovodja ter jel sem prositi službe kot c. kr. uradnik. Zaman bile so vse moje prošnje, dobil sem jih nad 30 nazaj z lakonično rešitvijo: »se ne ugoti, — prosilcey vojaških, itd. dovolj!« Pustil sem vse zdaj v nemar, ne prosim več, saj mi tudi treba ni, toliko že zaslužim, da se živim pošteno in prihranil sem si tudi že nekaj. Vesel sem pa vedno, ko se spominjam, da je vsaj brat dosegel to, o čemur sem jaz nekdanj sanjal, pa on za rajne naše stariše moli, če mene ni Bog spoznal vrednim, da bi opravljal duhovniško službo. Sestra tudi bratu že gospodinji, vse se jima je po želji izšlo, samo jaz ostal sem sam na svetu. Jedino nekaj dela mi skrb, namreč vid mi silno peša, bojim se kaj bo? Ko pa pridem semkaj k rojstni hiši, navdaja me veselje, a tudi neskončna žalost v spominu prošlih dnij! . . .

Logárjevega Andreja ni bilo več v pisarno, nevarno je zbolel, a sestra pohitela je k njemu in stregla mu.

Zdravnik pa zmajeval je z glavo in dejal: »No, čudno, da je to zelo truplo toliko časa vzdržalo, sušico ima, teško če včaka pomladi!«

Jesen je prišla, ptice selivke so odpotovale v južne, vroče kraje, tudi Andreja prepeljali so necega gorkega solnčnega dne iz mesta v mojo domačo vas v župnišče kamor bil je pred malo dnevi brat njegov za župnika vpeljan. Stregli so pa, stregli mučeniku — junaku Andreju! — Često obiskal sem tisto zimo znance a slutil sem angelja smrti, ki je poljuboval hladno čelo v Bogu udanega bolnika. Praševal me je često, če so se že ptički povrnili iz svojega potovanja, če je že ozelenel gozd, če že žubori virček studeni po zelenem mahovji, če že cvetlice svoje glavice iz zemlje prikazujejo ter lastovice čvrčé.

In tiho, udano je za Velikenoči v Gospodu zaspal. Zadnji njegov pogled bil je vpert na šopek zvončkov, marjetic, telkov in mačic, katere sem mu prinesel od Logárjeve hiše iz gozda, skozi okno čul je lastovice cvrčeti in druge ptičke po drevju peti; zadnje besede pa, katere je govoril, bile so: »Gospod, oh sprejmi me pod svojo streho k materi, očetu v zeleni, cvetoči rajski kraj!«

Podebe iz življenja.

(Dalje.)

11. Papeževa obleka.

Bilo je 7. julija 1809. leta. Pozno v noč pride general Radl v Vatikan in dá sv. očeta Pija VII. vjeti, ker so pred kratkim izobčili francoskega vladarja iz katoliške cerkve. Neizmerna žalost je obšla papežovo srcé, ko so morali zapustiti glavno mesto krščanstva in verne ovčice prepustiti svojim krutim sovražnikom. Toda brezobzirno so vlekli surovi Francozi lahko opravljenega starčka iz njihove dežele daleč tja čez morje v mestice Savono. Tri leta morali so preživeti na tem mestu popolnoma osamljeni in zapuščení od celega sveta; le orožniki, ki so jih stražili, bili so v njihovi bližini. Jako borno je bilo njihovo življenje. Kajti v knježjem blišču niso ho-

teli živeti; tudi dveh milijonov frankov, katere jim je ponujal francoski cesar kot letni dohodek, niso sprejeli.

Častivredni starček pretrpel je junško in s ponižno vdanostjo vse težave. Tako se je približala Velikanoč 1810. leta. Sv. oče so jo hoteli obhajati z ljudstvom vred, ker jih je tega prosilo; toda njihova obleka je bila takó obnošena in slaba, da si niso upali z njo pred ljudstvo stopiti. Zato so dali poklicati krojača, da bi jim obleko popravil. Ko je k sv. očetu prišel, zvedel je njihovo željo, in je obljubil, da bo vse storil, kar bo v njegovi moči. Domov prišedši, pa se ni mogel vzdržati solz ginenja, ko je pripovedoval ljudém o revščini papeževi in jim kazal borno obleko.

Ta žalostna povest razširjala se je z neznansko hitrostjo po vsej okolici. In ljudje, ki so bili Piju otroško vdani, prihajali so v krojačevo hišo kakor na Božjo pot, da so si ogledali papežovo obleko in da so dobili kak kosce te oprave. Zraven pa so polagali milodare na krojačevo mizo, da bi mogli napraviti papežu novo obleko. Takó je bila v kratkom miza polna srebrá in zlatá.

Ni dolgo trajalo, ko prinese krojač novo opravo papežu in poleg tega še milodare, ki so preostali. »Kaj je to, ljubi sin?« vprašajo začudeno papež. »To Vam pošilja ljubezen Vaših otrok«, odgovori krojač in pripoveduje, kaj da se je v njegovi hiši pripetilo.

Srčno ginen vzame starček obleko; toda denarja noče, ampak reče z vzvišenim glasom: »Moj sin! Vsega-mogočni čuje nad svojimi pravičnimi in obdaruje vse s svojim blagoslovom. Obleka, katero ste mi prinesli, bo morebiti takó dolgo trajala, kolikor časa bom živel na tem svetu, polnem izkušenj in bridkosti; prva potreba mojega srca kakor tudi mojega stanú pa je revnim pomagati. Jaz sem le ubog jetnik; vi ste pa prosti, in božja previdnost mi je hotela pokazati, kateri da so vredni, da se jim dobrote delé. Pojdite toraj in sladite najrevnejšim prebivalcem Savonskim britke in težavne ure!«

Odslej je sprejemal dobri krojač v imenu sv. očeta marsikateri dar in ga revežem delil; to je tolazilo nesrečne in jim polajševalo njihove skrbi. — Takó je postal pravični starček studenec usmiljenja in milosrčnosti v Savoni.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

O braní sa travníke. Iz Žalca nam piše posestnik F. R.: Govorilo in pisalo se je vže mnogo o travniških branah — a naši kmetovalci se še ne poslužujejo zadostno tega prekoristnega poljedelskega orodja. Bodi mi dovoljeno, da o koristi in vporabi travniških bran iz lastne poskušnje nekoliko povem.

Ker imam precej travnikov; omislil sem si brano in sicer dvouprežno. Stala me je sicer 40 glđ. a ti stroški so se mi v teku enega leta več kot povrnili. — Kakor je vsaki poljedelski rastlini gojitev potrebna, istotako tudi travi na naših travnikih, kateri so itak bili v našo

škode predolgo zanemarjani. Poglejmo si neopleto gredo kako na njej v rasti zaostaja kuhinjska zelenjava, kako se pa potem bujno razvija, ako gredo oplevemo in pre-goste sadike izruvamo. — Ravno tako je pri koruzi, krompirju itd. pa tudi pri travi na naših travnikih.

Treba ji je spomladi zemljo zrahljati in jo osnažiti plevela t. j. mahú. Travo je treba tako rekoč okopavati tako, da zamore zrak pristopiti do korenin, kar je za dobro rast vseh rastlin neobhodno potrebno. Vse to se pa na najboljši način da zvršiti z dobro travniško brano. Pravim, da z dobro — kajti ni vse jedno, če vlačim z

navadno trdno brano, katera mi travnik deloma prevede raztrga, deloma pa ne doseže tal, ker se površju zemlje ne priče, treba je nalašč za to napravljene brane, katera sestoji iz mnogo posameznih, kakor veriga sklopljenih delov, tako da se zamore tudi neravnemu travniku popolnoma primeriti.

Da dobro povlečeni travnik daje po tretjino, da — polovico več in boljše krme, kakor nepovlečeni, to je dožazano in to zamore vsak gospodar, kateri je to poskusil, potrditi.

Poleg tega glavnega dobička, katerega nam branje travnikov prinaša, imamo pa še tudi iztrebljeni mah. — Na prostranem travniku iztrebil sem minulo spomlad šest velikih voz mahú, ki so za steljo tudi nekaj vredni.

Da je uspeh vlačnja poln, treba je pa tudi vedeti, kako se to v najbolje izvršuje. Videl sem, da vlačijo nekateri v krogu in sicer v podobi polzeve črte; drugi vlačijo po eni strani tja, po drugi nazaj in še drugače. A po lastni skušnji lahko trdim, da je najbolje, ako se vlačijo po eni strani tja in po isti strani zopet nazaj. Prvo pot se mah zrahlja — drugo pot se pa izruje. Mah se potem z navadnimi grabljami pograbi in na kupe spravi.

Konečno bodi mi še dovoljeno, da v nakup travniških bran priporočam med drugimi domačo tvrdko: Josip Lorber in dr. v Zalci. — Kar se pa tiče vprašanja: ali eno- ali dvouprežno brano? — tako bi vsakemu večjemu posestniku in celim občinam le drugo priporočal, kajti pomislí: prva tehta blizu 60 klg. in velja 26 gid., druga tehta pa blizu 83 klg. in velja le 6 gid. več, t. j. 32 gid.

Kebrovo leto. Letos imamo kebrovo leto. Kmalu se bo razvil iz tal rujavi hrošč, čegar gosenica je par let toliko škode napravljala v zemlji poljem in travnikom. Hrošč končaval bo listje naših dreves in množil novi zarod tega škodljivega mrčesa. Tožiti ljudem, kako črv razjeda polje in travnik, nič ne pomaga, sedaj treba na delo, da se kar moč pokonča ta hrošč. Deželna postava iz l. 1870. veleva občinam, naj pokončavajo mrčes. Župani in učitelji naj vzlasti skrbé, da se šolska mladina loti tega posla ter naj se zato nekaj odškoduje iz občinske blagajne.

Kmečka pisma.

II.

Dragi Ambroz! Prav srčno sem veselil, ko sem čital Tvoje vrstice. Res, rad čitam »Domoljuba«; toda vedno sem pogrešal kaj z Gorenjskega. Saj res! Prav imaš! Sami moramo začeti! Saj mi najbolje poznamo tukajšne razmere in čutimo svoje težave. Vsak stavek sem pazno prebral; toda pri planinah sem pa kar obstal in sklenil jaz o njih kaj natančnejega poročati, ker predobro mi je znano, kaj se godi z njimi. — V obilnosti in brezskrbnosti živeli smo nekdanj mi Rov-

tarji v planinah nad Trzičem. Neizmernt z lepim lesom zaraščeni gozdje bili so nam neusahljivi viri za denar. Ne brez vzroka veselili so se Trzičani, kadar smo prišli v Trzič. No saj smo jim pa tudi kaj izkupiti dali! In kaj če smo prišli suhi domov? Zjutraj »pela je še kavica«; toda naj sem šel s sekuro ali puško v goščo, gotovo imel sem zvečer zopet cvenka dovolj. Koliko pa smo šele pri govedi priredili. Oj to so bili zlati časi za nas! — Slabeji so prišli z urejevanjem pašnih pravic in odkupovanjem gozdnih služnostij, pri katerem se je marsikaj ukrenilo nam v škodo. Toda jelo se nam je goditi še huje. Ko se je naselil v naše kraje jud Born. Jaz ne vem, ali je res, ali ne: govori se pa splošno, da je bil poprej krošnjar kot je mnogo drugih Judov, ki ljudi po svetu nadlegujejo in da se je za Putermilha piral. Na, s časom ti pa tako obogati, da si hoče kar cele Rovte pokupiti! Aj Jud ima res srečo! On ti zna obogateti. — Na Ljubelu kupil je ob priliki nekega velikega lova od gospodov pri obrtni družbi vse gorde tržiške grajščine. Čez Ljubelj prišel je naš prvi hudi nasprotnik Nemeč, s katerim smo se morali mnogo let boriti in se moramo še sedaj, na Ljubelu sezidal je drugo utrdbo na Kranjskem še nevarneji naš sovražnik — jud, da od tu poplavi vso Kranjsko in nas hitro pohrusta, ako se mu pogumno in postavno ne upremo. No, pa ko bi bil ta baron Born ostal pri svojem grajščinskem posestvu in to sebi v zabavo in kratek čas ogradil, ne bilo bi se ga nam treba bati, ker huji jud bi ne mogel biti za nas, kot so bili vsi grajščinski oskrbniki po vrsti, do sedanjega Bornovega Mallnerja, kateri je cvet vseh svojih prednikov. Toda Born ti pokupi vse, kar se le kupiti da. Od najlepše kmetije do zadnjega čerovja v Košuti — vse hoče on v svojej oblasti imeti.

Mnogo kmetov dalo se je zvoditi, da so prodali ali svoje pašne pravice v planinah, ali pa celo kmetije. Pri tem seveda ni slo vse tako, kakor bi bilo imelo biti po pravici. Da ni vlani vrli in pogumni »Slovenec« vraga brezobzirno odkril svetu, bi tudi še sedaj z nami prav po judovsko ravnali. Kak razloček med lani in letos! Mi kmetje smo se začeli zavedati. Bornovce smo spoznali. Za »Slovencem« podal se je v boj »Kmetovalec« in vrla poslanca gg. Povše in Žitnik sta vso stvar spravila pred deželni zbor. Zadnji je posebno znane velikega gospoda pohvalil, češ, da prav »po očetovsko skrbi za svoje podložne«, ker jim na vse mogoče načine tako očetovsko na roke gre, da prodajo baronu to nič vredno čerovje. No sedaj so bili kmetje že v Radovljici in Kranji zaradi njega zasllišani. Prav mu je! — To je prav na kratko zgodovina naših prelepih planin v zadnjih letih. Ker te gotovo zanima — saj si dosedaj tudi Ti k nam svojo živino pošiljal v planino, a sedaj bode težko še slo — pripravljen sem prihodnjič o jedni ali drugi homatiji z našim neljubim sosedom podrobneje poročati. Pozdravlja Te Tvoj

Gorenjec Jaka.

Razne novice.

(Volitve v mestni občinski zbor ljubljanski) vršile so se te dni brez volilnega boja. Izvoljeni so bili kandidati, katere so priporočali mestni odborniki. Konservativci se volitve niso vdeležili, ker niso zadovoljni s sedanjim gospodarstvom v ljubljanski mestni hiši.

(† Ivan Tomšič). Umrli je 17 aprila v Ljubljani vadniški učitelj g. Ivan Tomšič v 56. letu. Rajni je bil blag mož, dober učitelj in se je za krščansko izrejo naše mladine pridobil mnogo zaslug, ker je skoro 24 let tako lepo vrejeval »Vrtec« list za mladino. — Bog dodeli pokojniku večni mir!

(Družba sv. Mohorja.) Prav velečastno se dviga na lepem prostoru v ljubljanskem predmestju celovškega mesta, novi krasni dom družbe sv. Mohorja. Lepo poslopje je čisto dodelano in v kratkem se začne peliti družbina tiskarna iz sedajnih nedostatnih prostorov v novi, krasni dom, ki bo vredno stanovališče prvi in najodličnejši naši narodni družbi sv. Mohorja! Novi dom, ki se ima kmalu otvoriti, bode v čast našemu milemu narodu, ki z družbo, kakeršne drugi veliki narodi nimajo, klevetnikom svojim priča, da krepko živi! Veselimo se zato ob izrednem dogodku otvoritve novega družbinega doma, res lepe lastnine vsega slovenskega naroda! Veselimo se letos, ko je število Mohorjanov nepričakovano sijajno napredovalo. Kakih 3000 Mohorjevih udovteli bode mo letos več nego lani! Kdo bi se srčno ne veselil takega nepričakovano sijajnega napredka? Hvala za take uspehe Vesnogočnemu, hvala pa tudi požrtvovalnim in neutrudnim sodelavcem. Dokler Slovenci še premoremo tako družbo, nam pač še ni obupati!

(Pogorelecem pomoči!) Letos je v naši deželi toliko požarov, da nam časniki skoro vsaki dan poročajo o novih nesrečah. Koliko je s tem hudo prizadetih vzlasti svetovalec po deželi, o tem poročamo na drugem kraju. Taki pogorelci so posebno pomoči potrebni. Zato prosimo tudi »Domoljub« dobre ljudi, naj vsakdo po svojih močeh pomaga pogorelcem, kar more. Tudi »Domoljub« rad vsproji vsak najmanjši dar ter ga bo odposlal nemudoma na kraj nesreče. Blagor usmiljenim, ker smiljenje bodo dosegli.

(Kaj se ne sme?) Iz Loškega potoka se nam piše: Nedavno je neki D. L. iz Hribov oklicaval po obč. slugi, da mu Fr. H. al iz Ribnice prodajal kramarsko blago pred njegovo hišo ter je tudi po bližnjih občinah to napoveval. Pozabil pa je pri tem postavno pot, ker tega ni naznanil županstvu. Seveda je župansvo to zabranilo in sled tega tudi ljudje, ki so prišli iz raznih krajev, oni niso nič kupovali. Vse to je bilo naperjeno proti dotičnim trgovcem. Res je sicer, da ljudje radi kupujejo blago po ceni, vendar naj ne pozabijo, da blago pod ceno ne more biti veliko vredno. Tudi ni lepo, ako tuji trgovci na tak način domačim obtežujejo njih obrt.

(Novomašniki v Ljubljani) so letos iz tretjega letnika določeni naslednji gg. bogoalovci: Bleiweis France iz Na-

klega, Čadež Anton s Trate, Dolinar Janez iz Dobrove, Finžgar France iz Breznice, Juvanec Jožef iz St. Vida pri Cirknici, Oblak Anton iz Horjula.

(Slovenec — škof v Ameriki.) Iz Amerike smo dobili sporočilo, da je Slovenec-duhovnik č. g. Jakob Trobec izvoljen za škota v Saint Kludu v sever Minnesoti.

(Božja pot na sv. Višarje) se prične tudi letos na praznik Vn-bohoda Gospodovega ter se sklene na rožnvenško nedeljo. Službo božjo bodo letos opravljali gg.: F. Katnik, župnik v Gorijah, Al. Huter, kaplan v Hodišah in Jakob Kindlman, mestni kaplan v Pliberku.

(Nove Šmarnice) za letošnji majnik je izdala Katoška Bukvarna v Ljubljani. Spisal jih je v lepi besedi č. g. duh. svetovalec in župnik Jožef Krčon v Predosljih. V 31. premišljevanjih se prav domače in podučljivo razlaga znana molitev: Češčenabodi Kraljica! Knjiga obsega 318 strani in stane vezana v pol usnje 90 kr., v usnje z marmorirano obrezo 1 gl., v usnje z zlato obrezo 1 gl. 20 kr.; posamezni iztisi po pošti 10 kr. več.

(V Ilir. Bistrici) je pogorela 15. aprila pet poslopj. — V Spodnjih Gorjah je 16. aprila zgorelo 14 hiš. Pravi, da so otroci zažgali. — Na Dobrovi je 14. aprila pogorela hiša posestniku Klobasarju v Kozarjah. — Za župana v Boh. Bistrici je bil izvoljen Janez Mencinger, svetovalec so Tom. Zvab, Jos. Rozman in Štefan Rozman.

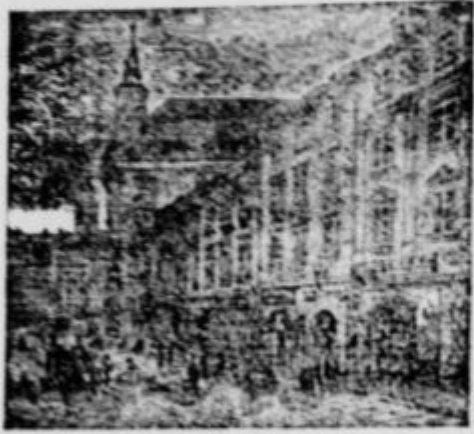
(Nova kmetijska podružnica.) Iz Šempetra dne 15. t. m.: Danes se je osnovala za Šempeter in okolico nova kmetijska podružnica. Pričujoč je bil tudi gospod tajnik Pirc iz Ljubljane. Oglasilo se je že čez 30 podružnikov in odbor je bil tako-le izvoljen: Č. g. Ivan Zupan, kurat šempeterski, za predsednika, za odbornike pa gg.: Mihael Kalan, nadučitelj v Šempetru; Matija Penko, posestnik v Gradcu; Fr. Margon, posestnik v Trnju; A. Špilar, posestnik in trgovec v Šempetru; Iv. Šabec, posestnik in trgovec v Selcih. Bog daj obilo vspeha! Saj je bila podružnica že davno potrebna.

(Električna razsvetljava v Škofji Loki.) Poroča se nam: Dne 5. aprila pritrtil je mestni odbor pogojem, katere je stavil gosp. Al. Krenner zaradi vpeljave električne razsvetljave po mestu. Mesto bo imelo 40 električnih svetilnic, dočim jih je imelo do sedaj tretjino manj, stroški za to bodo pa narasli samo za 54 gold. — Vsaka svetilnica bo imela svetlobe za šestnajst navadnih sveč. Koncem avgusta se ta razsvetljava napelje po mestu, tako da bomo Ločani imeli v deželi prvi električno razsvetljavo po mestu.

(Norec pri svojem delu.) Iz Kovašne na Ogerskem se poroča: Tu pristojnega Mojzesa Szücza poslal je župan v bolnišnico na opazovališče, a od tam so ga odslovili domov. Takoj po svojem prihodu pa je norec-pretepel ženo ter jo spodil od hiše. Na to je povezal štiritletnega sinka v odejo ter ga položil na posteljo, kamor je nanosil mizo, stole in drugo hišno opravo. To grmado je potem zažgal in ko je bila že v plamenu, skočil je v ogenj, potem z gorečo obleko hitel k sosedu ter ga

prosil, naj ga ustrelj. Ko ga je sosed pogovarjal, skočil je v bližnji vodnjak in tam še le se je posrečilo vsega potušenega in odganega morca prjeti in spraviti v varnost.

Priloga slovenskega „DUNOLJUBA“ izide dne 2. maja 1894 rvečer

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priloga:

Cvet zoper trganje (Gichtgeist) laha in prganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 75 kr.

Marijnceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld.

Planinski voliščni ali prni strop za zdravljenje in strake; raztvorja sluz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 36 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne krogljice čistijo želodec pri zabasani, ssaženem želodcu. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Redilna štupa za živino za nevarno potrebo pri kravah, konjih in prašičih. — Zavojček z raztrano potrebo vred velja le 50 kr., 5 zavojčkov samo 2 gld., bilnim navodim vred velja le 4 gld.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri prelegu žil, otekanju nog, otrpenosti v boku, v križu itd., s kratka pri vnanjih boleznih in hibah. — Steklenica z rabilnim navodim vred stane le 1 gld., pet steklenic z rabilnim navodim vred le 4 gld.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dohijo v lekarni **Ubalda pl. Trnkóczy-ja** v Ljubljani zraven rotovža in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 144 (24-1)

218 1

Čenjenim prijateljem in znancem v svojem in sorodnikov imenu spodobno sporočam, da so mi ljubljani oče

Luka Kljun

dne 9. t. m. po dolgi bolezni, večkrat prevideni v sv. sakramenti, popolno udani raspali v Gospodu in bili danes pokopani na farnem pokopališču v Hrovači.

Dragoga pokojnika priporočam v blag spomin in pobožno molitev.

V Ribnici, dne 11. aprila 1894.

Matej Kljun,
župnik.

Podpisani prodam iz proste roke

hišo z zemljiščem v Podgorji pri Kamniku št. 76

Hišno poslopje in hlev sta na novo sezidana, z opeko krita in prostorna. Poslovje je na prav pripravljenem kraju. Polja je 20 oralov, travnika sta dva; eden meri 10, drugi 8 oralov. Dobro zračenega gozda je 20 oralov. — Vsega zemljišta vkupe je torej 38 oral in je cenjeno na 7000 gld.

Ivan Kosabrin
voljo lejar.

Jedino pristna Kneippova sladna ka bratov ōiz

v rudečih, štiriglatih razli se dobava v Ljubljani pri Wagnerjevi vdeli in v v špecerijskih in konsumah v dajalscah. 135 201

Koverta s firmo vizitnice in trgovske račune

priloga
Katol. tiskarna
v Ljubljani.

9 zlatih, 13 srebrnih kolajn

9 častnih in priznanih diplom

Kwizdov

136 20-2 IX 126 8-1

korneuburški živinoredilni prašek

za konje, govedo in ovčad.
Škatulja 70 kr., pol škatulje 35 kr.

Z najuglednejšim uspehom rabi se že 40 let v vsak veljih kmetih proti pomanjkanju slasti, slabemu prebavljenju, v zbolšanju ukusnega in izdatnejšega mleka.

Glavna za'oga:
Franjo Iv. Kwizda
c. in kr. avstro-ogorski in kralj. rumunski državni zaidnik
Okrožna lekarna
v Kerneuburgu pri Dunaji.

Past naj se za varstveno znanke in zahteva le **Kwizdov** Kerneuburški živinored. prašek.

Pristen dobiva se v vsak lekarnah in drogerijah avstro-ogorske države.

Največji izbor

Skrbno izdelovanje

Preobleke Popravila

L. Mikusch,
tovarna dežnikov, v Ljubljani, Mestni trg 15

Natizje cone

zadnja cena

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice števil. 5.

Zaloga vsake baže

gvantnega blaga za moške
in ženske 119 7 5

kakor tudi vse vrste koe, kovtre, srajce,
jope, nogovce, svilene in cajgaste rute itd.

po najnižji ceni.

zadnja cena

Hiša št. 8 v Dragomnu

s vrtom in tremi štanti kozolca

je na prodaj pod prav ugodnimi pogoji.

Hiša stoji poleg okrajne ceste sredi vasi in je pripravna za
obrt. — Kupci naj se izglasijo v teku 14 dni pri lastnici

Marjani Škerbino v Dragomnu.

**Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštmarstvo!**

Mlatilnice, vile, trisere
lunice mila za les
razvaljevalni stroji
Avtomatični
aparati proti plesenjari
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mlinske za sadje
predmete za kledi, sesalnice za vasa namena, kralje v
vino, vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštmarstvo
razpisane v najprejnih, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ
22 Praterstrasse Nr. 49.

Najboljše pogoje. — Iznosno. — Stroji se daje na posojilo.
Cene so se zveza znižale! Prilagoditvam zastonj popusti!

15 2 65

Domača, zanesljiva tvrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše
žepne in stenske ure
ure budilnice

zlate, srebrne in nikelne verižice, meda-
ljone, prstane, zapestnice, naprsne igle
134 prodaja in ima v zalogi 19-3

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, naspr. rotovžu

Popravlja tudi najtežavnejša izvršuje
tekem 14 dni. — Za blago pri njem kup-
ljeno istotako za natančno popravo jamči.

Ceniki s podobami so franco na razpolago.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličastva.

Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov
zajamčena

XXIX. državna loterija

2 za civilne dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in
sicer: 1 glavni dobitok s 60.000 gld. z dvema preddobitkoma
in dvema podobitkoma a 500 gld., 1 glavni dobitok s 30.000 gld.,
z 1 preddobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po
10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld.,
100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem
znesku 30.000 gld. — Žrebanje se bo vršilo neprekinjeno dne
21. junija 1894. — Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brez-
plačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, L.
Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobshofe, kakor tudi po mnogih
prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne proste.

Na Dunaju, v marcu 1894.

176 6—2

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.

Pri zlatem dri.
jabolku.

J. PSERHOFER

Zum goldenen
Reichsapfel.

lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **universalne kroglice** imenovane, so staro-
znano zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih
zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh
kroglic valja: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri
nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, valja s poštnine prosto
pošiljati: 1 zavoj kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji
4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 50 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoj se ne more
odposlati.) — Prosi se, da se zahtovajo izrečno **Pserhoferja kri čistilne krog-
lice** in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski
pečat **J. Pserhofer** in sicer v **33 rdeči** barvi. 96 12-10

Balzam za oči **J. Pserhoferja**, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr. —
Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr. — **Ameriška**
maža za protin, 1 gld. 20 kr. — **Prašek proti potanju nog**, škatljica 50 kr., s frankovano
pošiljavi 75 kr. — **Balzam za gušo**, 1 flakon 40 kr., s frank. pošlj. 65 kr. — **Zdravilna**
esenca (Pražke kapijice), proti sprijenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd. 1 stekl. 22 kr. —
Angleški čudezni balzam, 1 steklenica 50 kr. — **Fijakarski prašek**, proti kašlju itd. 1 škatlja
35 kr., s frankovano pošiljavi 60 kr. — **Tannochinin-pomada**, **J. Pserhoferja**, najbolje sredstvo
za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld. — **Universalni obliž**, prof. Steudel a, sredstvo
primerno ranam, oteklinam itd. 1 lonček 50 kr., s frank. pošljat. 75 kr. — **Universalna čistilna**
sol A. W. Bullrich-a. Domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 pak. 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske
farmaceutične specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni
prekurbé — **33 Pošiljate po pošti** vrže se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi
proti povzetju. — **Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), je poštnina**
dosti nižja, nege pri pošiljavah s povzetjem. 33

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri **G. Piccoli-ju**.

Žejo

popasimo najsigurneje in naj-
ceneje z dobrim in ukusnim

moštom

(domača pijača)

kateri se prireja na najpripro-
stejši način iz predmetov, ki
se dobé pri gosp. **I. Sajovicu**,
trgovcu pri črnem psu na
Murinem trgu v **Građcu**. —
Predmete za prireditev mošta
razpošilja g. Sajovic vsak dan
v velikih množinah po poštnem
povzetju. Mnogo priznanih
pisev svedoči o dobroti tako
prirejenega mošta. Mala posku-
šnja zadošča, da se vsakdo pre-
priča o istinitosti. Za **prir-
ditev pol štartina mošta**
veljajo predmeti le 6 gl.
in višje. 142 (3-1)

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek za prečastito duhovščino

„pri rudečem križu“,

Viljema Skarda

IV., Wallergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28
priporočila za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško ter redovniško obleko za duhovnike

kot: Havelok, vrhne suknje, duhovniške suknje

100 24-9 **Liturgično opravo**

natančno po cerkvenih predpisih izvršeno:
bireta, kolarje, naprsnice, vsakovrstne duhovniške
čepice. — Paramente preskrbuje po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz naj-
boljšega trpežnega blaga, na-
tatančno izdelano; neugajajoče
vzame se nazaj.

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na
razpolago. — Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno, 211

Seb. Kneipp

Previdnost!

626 24-7

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje trdka Frana Kathreinerja in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi izdelki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je torej najbolje nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo.

Jaz torej morem vsakemu priporočati popolnoma okus in zdrava Kathreinerjev izdelek in opetovaino izjavljam, da sem zaradi teh prednostij dal gospodu Francu Kathreinerju pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih, prodajati, zatorej nema nobena druga firma jedine pravice posluževati se mojega imena. S. Kneipp, kat. župnik.

Tudi kot dodatek k navadni kavi se Kathreinerjevi Kneippa sladni kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva, katerih dosežanj surogati nikogar nimajo.

Vzemite le bele originalne zavitke s podobo gosp. Kneippa in z imenom **Kathreiner!**

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Odgovorni urednik: A. Kalus.

Mnogoletno, preizkušeno tekočinsko domače sredstvo.

137 Kwizdov fluid proti protinu 20-2

Okrepljuje za vribanje po dolgotrajnem tekanju.

Kwizdov fluid

Cena i steklenici i gl.

Kwizdov fluid

G. se dobi v 2

proti protinu

Cena i steklenici i gl.

proti protinu

vseh lekarnah.

127 Kwizdov fluid proti protinu. 8-4

Glavno zalogo ima Okrežna lekarna v Kerneburgu.

Podfosfornasto-kisl

apneno-železni sirup

prilaga lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolje priznani in priporočeni prani sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, moč jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si prilagodljivi obliki, je jako koristno za narejanje krvi, rastopljive fosforne-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. Cena steklenice Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gid, 25 kr., po post. 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo! Svarimo pred po-

naredbami, ki v
pojavlja o pod enakimi ali podob-
nimi ime ti, a se vendar posveči
sestavi in svojem učinka
polnoma različne od našega stru-
kalnega 22 let obstoječega pod-
fosfornasto kislega apneno-
železnega sirupa. Zahteva na

te sotej vselej izredno Herbabny-jev apneno-železni
sirup. Pazil naj se tudi na to, da je kraven stojede
oblastveno protokolliravu varstvena znamka na
vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati
niti z nižjo ceno, niti z drugimi pretvezami, da bi
kupili kake ponaredbe! 599 20-18 97 10 20

Osrednja razpokijalnica za provincoje: na Dunaju, le-
karna „sur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBAB-
NY-ja, Neuban Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospode
lekarničarji: v Ljubljani: J. Svoboda, Gab. Piccoli, Uhalj pi
Trnkoczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupfer-
schmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Pro-
dam, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar, P. Prodam M.
Mizzam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd):
E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Ke-
metter, A. Egger; v Novem mestu: A. pl. Sladoviz; v St. Vidu:
A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Sut-
tina, B. Biazoletto, J. Seravallo, E. v. Leutenburg, P. Predini,
M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju:
J. Blažek; v Velikovu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

V vsaki župniji ali občini

se nastavi razumna, spo-
štovana in denarno gotova
oseba kot

zaupnik

z dobrim postranskim za-
služkom.

Pismena vprašanja pod
„201.191.“ Graz, postla-
gernd. 10-6 113

Tiska „Katholische Tiskarna.“

Katoliška delavska družba v Zagorju ob Savi.

• Sedaj so najraznovrstnejše družbe, vzlasti pa delavske, mnogo bolj v navadi, nego so bile včasih. Mnogo stvari potrjuje tudi, da imajo po največ tajne ustanovitelje in da se njihova načela ne skladajo niti s krščanskim imenom, niti z državnim blagom, in ker so take družbe prevzele vsa dela, koder se kaj izdeluje, zato delujejo v to, da tisti morajo trpeti uboštvo, ki se nočejo družiti z njimi. Ker je taka, morajo jedno stvar izmed dveh hoteti krščanski delavci: ali morajo se vpisati v društva, koder je nevarnost za njihovo vero, ali pa morajo mej seboj sklepati društva in zvezavati svoje moči v ta namen, da bi se mogli srčno rešiti krivičnemu in neznosnemu zatiranju. Kdor noče, da bi najvišji blagri človekovi prišli v največjo nevarnost, more li dvomiti, da se mora drugo izvoliti? Zato so velike hvale vredni tisti izmed naših, ki spoznavajo, kaj zahteva čas od njih in potem skušajo, kako bi pošteno pomagali delavcem. •

Tako govori naš Oče (okr. »Rerum novarum« z dne 15. maja 1891). In sinovi poslušajo. Te misli so že vzbudile po širnem svetu nebrojno delavskih društev s katoliškim imenom. Tudi v naši domovini se je jelo že gibati v tem obziru. Lanako leto smo z veseljem poročali, kako slovesno se je osnovala katoliška delavska družba v Idriji, ki se že tako lepo razcvita, in sedaj zopet z največjo radostjo poročamo, da je bil 26. marca prvi slovesni shod posestrime ji katol. delavske družbe v Zagorju ob Savi.

Dopoludne že so naznanjali možnarji nekaj posebnega. Slovesna služba božja je bila vsa s slovesnostjo v zvezi. Cerkevni govornik dr. Jan. Ev. Krek je v svojem govoru dokazoval in z vzgledi pojasnjeval, da samo zveza s Kristusom ohranja človeku zavest časti in dostojanstva, pogum in vstrajnost pri delu, srčnost v trpljenju in uboštvo in junaštvo v smrti. Družbe s katoliškim imenom imajo pa ravno namen v človeku ohraniti živ spomin na Odrešenika in s skupnimi močmi utrjevati upanje nanj.

Po govoru je preč. g. kanonik Klun blagoslovil društveno podobo svete družine. Po opravi se je v lepem sprevedu prenesla podoba v društveno stanovanje v gostoljubno hčo g. Habata, koder so se popoldne po drugi uri zbrali mnogobrojni gostje k prvemu slavnostnemu shodu. Kot vladni zastopnik je bil pričujoč okrajni glavar gosp. Grill. — Iz Ljubljane so se udeležili shoda gg.: poslanca Klun in Povše, dež. primarij dr. V. Gregorič in prof. Jan. Gnezda.

Predsednik č. g. župnik je najprej pozdravil vse goste in izrazil svoje veselje, da se je toliko zanimanje pokazalo že pri prvem shodu. Nato je prebral te-le telegrafične pozdrave:

Vrlim osnovateljem in neustrašenim prvim članom pri Vas toli potrebnega in času primerne družva srčen pozdrav in gromoviti živio! Kako pomenljiva svečanost je bila ravno početkom teh dni! Spremljaj delovanje Vaše blagoslov božji v najbogatejši meri!

Podboj, župnik. Reismüller, nadzornik.

Petrečak, rentmajster. Šarec, kapelan.

Starišem in botrom novorojene družbe slava! Detetu pa dovolj dušne telesne hrane ter obilo blagoslova božjega!

•Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov• v Ljubljani.

Katoliški delavski družbi na Toplici naj Bog obilni blagoslov podeli, da se bo to zgodilo, naj ji bo podlaga vera Kristusova, njen cilj in konec pa čast božja.

Klofutar, stolni prošt.

Poleg tega je došlo mnogo pismenih pozdravov.

Kanonik Klun pozdravlja nato delavsko družbo v imenu »Katol. polit. društva« v Ljubljani in izraža svoje veselje, da se je ustanovilo novo društvo, katero bode pomagalo siriti med narodom slovenskim krščanska načela, na katera se mora naslanjati ne le družinsko, ampak tudi društveno in javno življenje. Da so ta načela edino prava, dokazoval je v izvrstnem cerkvenem govoru dr. Krek. Res je pa tudi, da prizadevajo človeku truda in težav, katerih se pa pravi kristijan ne ustraši. Ko je v starodavnih časih slavni kartaški vojskovodja Hanibal svojo vojno peljal čez visoke planine, da bi mogočne Rimljane doma na Italijanskem napadel, jeli so njegovi vojaki zaradi neizmernih težav omagovati in godrnjati. To zapazivši stopi Hanibal pred nje in jim pravi: Vi trpite lakoto in žejo, vaš vojskovodja Hanibal tudi; vi trpite hud mraz in vremenske nevihte, Hanibal ravno tako; spominjajte se torej v svojih stiskah, da Hanibal koraka pred vami! Ravno tako si mora vsak kristijan pri svojih obilnih skušnjavah in težavah misliti, da Kristus hodi pred njim, da je on premagal vse zoprnosti, in da jih z njegovo pomočjo moremo premagati tudi mi!

Dvojna pa je potrebnost, za katero je treba skrbeti človeku; jedna zadeva njegov duševni, jedna njegov gmotni stan. Za prvo skrbi sv. cerkev, katero je Kristus postavil, ki je razposlal svoje aposteljne po celem svetu, in katero vladajo njihovi nasledniki papež in škofje, ki jih je postavil sveti Duh, da vladajo cerkev Božjo. Za drugo skrbi posvetna oblast, katera je po zagotovilu sv. aposteljna tudi od Boga postavljena in ki nosi moč v blagor vsem dobrim, v kazen pa njim, ki hudo uganjajo. Najvišji oblastnik te posvetne moči je naš presviti cesar Franc Jožef, ki z enako ljubeznijo ljubi vse narode in čigar radodarna roka neizmernih dobrot vsipa na vse podložnike, ki v svojih stiskah pri njem iščejo pomoči, kar nam dan za dnem spričujejo javni listi. In kakor so Slovenci vsigdar zvesto udani svojemu Bogu in njegovemu namestniku papežu in svojim škofom in duhovnom, enako zvesto so udani tudi svojemu vladarju, kateremu zvestobe se nikdar niso prelomili. Se se spominjamo mnogi prekrasne slavnosti, katero smo l. 1883 v pričujočnosti našega preljubljenega cesarja obhajali v spomin, da habsburška rodbina že 600 let vlada v naših deželah. Ta slavna rodovina je imela v začetku nove dobe veliko dežel pod svojo oblastjo, ker ni posedovala samo svojih sedanjih dežel, ampak še mnogo drugih kronovin v Evropi in novo najdene dežele v Ameriki, tako da solnce v njenem kraljestvu nikdar ni zahajalo. Mnogo teh dežel in pokrajin je zgubila, bodisi da so ji bile odvzete po nesrečnih vojskah, bodisi da so se nekatero same spuntale zoper svoje vladarje. Ali se tem deželam zdaj bolje godi, kakor nekdanj, bi si ne drznil trditi, to pa smem izreči, da naša dežela cesarju nikdar ni prelomila svoje zvestobe. Ko so se bili spuntali zoper cesarja Friderika III., ki je ustanovil ljubljansko škofijo, celo njegovi najožji deželani in ga oblegali v njegovi palači, so mu ravno naši predniki pod svojim glavarjem Schauenburgom prihiteli na pomoč in ga rešili iz rok puntarskih Dunajčanov. V začetku tega stoletja je bila naša dežela prišla pod francosko oblast, ki si je mnogo prizadevala, da bi pridobila srca novih podložnikov, ki je zidala mostove, delala ceste, osuševala močvirje in si pridobila toliko veljave, da v nekaterih krajih se zdaj ljudje davke imenujejo franke. Ali vendar se naši ljudje niso mogli privaditi nove vlade in so bili neizmerno veseli, ko so bili Francozi pregnani iz naše dežele in so zopet prišli pod svoje stare habsburške vladarje.

Kjer-koli torej naš krščanski narod obhaja kako slovesnost, spominja se poleg sv. Očeta tudi svojega vladarja, kakor tudi sveta cerkev pri sv. maši ob enem, kakor za papeža in škofa, moli tudi za presvitlega cesarja. V tem duhu hočemo tudi mi pričeti delovanje katoliškega delavskega društva, zato Vam vsem gotovo iz srca govorim, ako zakličem: Bog živi in obrani sv. Očeta Levona XIII. in našega presvitlega cesarja Franca Jozefa I.!

Ko so se nekoliko polegli navdušeni živio - klici presv. cesarju in sv. očetu, se oglasi profesor in kn. sk. konz. svetnik J. G. n. ex. da in pozdravlja v imenu »katol. društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani«, katero on predvodi, novo »katoliško delavsko družbo«, ki je v najbližjem sorodstvu z ljubljanskim. Očeta sta sicer različnega imena: »delavsko in rokodelsko«, a mati je obema ista: »katoliško«. Da je temu tako, priča danes blagoslovljena podoba, tu na odličnem mestu viseča ter slična oni v dvorani katol. rokodelske hiše v Ljubljani, t. j. podoba sv. Družine. Ta blažena družina bodi vzor obema društvoma, sv. rednik, rokodelc Jozef, sv. mati Marija in presvete dete Jezus - trojica, edina v molitvi, delu in ljubezni. — Govornik pravi, da ga v Zagorju zelo zanima še druga slika, katero je ravnokar videl in jo je r. mojster Wolf v prelepi zagorski cerkvi naslikal na podlagi pripovedke iz davnih časov idrijskega rudnika: sv. Barbara, zavetnica rudokopov prinese ponesrečenemu rudarju sveto Popotnico. Povest pa je tale: Bili so v idrijski jami zasuti trije rudarji. Vsak izmed njih je imel v smrtnih težavah še svojo srčno željo, katere so se jim tudi spolnile. Eden bi bil še enkrat rad videl beli dan; in ko ga zagleda, umrje. Drugi je želel še enkrat videti svojo ljubo ženo, in ko se mu je želja spolnila, je takoj umrl. Tretji pa moli k sv. Barbari, naj mu izprosi sv. Popotnico, kar se tudi zgodi, potem pa umrje siromak. Na vprašanje, kateri izmed teh rudarjev da je srečen v nesreči, je odgovor lahek: prvi je sicer zagledal beli dan, kojemu je pa morda sledila večna noč. Drugi je še videl svojo ženo, s katero ga je sklepala najprisrčnejša ljubezen; a kdo je porok, da se to veselje ni spremenilo po smrti v neskončno žalost? In kaj porečemo o večnosti tretjega, ki je bil pred smrtjo še okrepcan s kruhom življenja? Sklenjen je bil z Bogom na vse veke.

Delavci po jamah, tudi zagorski so vedno v smrtni nevarnosti, in blagor jim, katere Bog pripravljene k sebi pokliče. Res, da za večnost pripravljenemu biti je težko. Ponuja se pa zagorskim jamskim delavcem lepa prilika za to v novi »katoliški delavski družbi«, katera ima prelepi namen, vzbujati in gojiti pravega krščanskega duha ne samo za čas službe božje v cerkvi, ampak za zunanje vsakdanje življenje. Tudi zagorski delavski družbi velja po govornikovem menenju geslo ljubljanskega »katol. rokodelskega društva«: Vera in čednost, t. j. ona vera, katera se zunaj kaže po dobrih delih; ime »katoličan« naj ne bode le zapisano v krstni knjigi, kajti goli krstni list še nikdar ni veljal za vstopnico v nebesa. Bodimo v erni katoličani v vseh okoliščinah. Drugi del našega gesla je dela vnost. Da, za delo je Bog človeka vstvaril; in bodi delo tudi težavno, zmagal je bodemo, da le prosimo pomoči od zgoraj, kjer je nam zagotovljena; sicer pa je delo prazno brez žegna z nebes, kakor naš pesnik pravi.

Vse člane delavskega društva pa naj objema bratovska ljubezen in edinost, kajti le v edinosti je moč. Da je to resnica, kažejo nam zlasti nasprotna društva; učimo se od njih in posnemajmo jih v slogi! Ako se bode nova družba držala tega načela, da bodo posamezni člani verni, delavni in edini; potem smemo z gotovostjo pričakovati, da se bode čedalje bolj širila, krepila in se uresničila naša presrečna želja, izražena v društvenem pozdravu: »Bog blagoslovi pošteno delo!«

Da »Bog blagoslovi pošteno delo«, so ponavljali zbrani delavci za preč. g. govornikom, a h krati so mu izražali v glasnem odobravanju zahvalo, da jih je pozdravil v tako lepih, navduševalnih besedah, kazočih sveto vneto za delavski stan, kateremu služi že nad četrto stoletja.

Vodja g. Povše govoril je blizu to le:

Neki list prinesel je te dni novico, da se podajo nekateri ljubljanski gospodje v Zagorje, da prepričajo tukajšnje delavce o potrebi katoliškega delavskega društva. In list pogodil je pravo, ker kakor za sleherno dobro stvar, tudi za narodno probujanje treba je, da se vneti domoljubi podajo med ljudstvo, kateremu pojasne vso zadevo, ter da ga navdušijo za vse dobro in potrebno. V kratkih besedah hočem dokazati, da je ustanovitev tega mladega društva bila ne le umestna, ampak kar naravnost rečeno tudi neobhodno potrebna, in želel bi le, da bi po vsej širni slovenski domovini osobito v takih okrajih, kjer se nahaja mnogo delavcev, kakor v rudokopih, pri tovarnah itd. res za ljudski blagor in za krščanski značaj naroda vneti domoljubi take družbe osnovali.

Kakor ste pozvedli iz domačih listov, je vlada našega milostnega vladarja predložila državnemu zboru v posvetovanje nov volitveni zakon, po katerem se ima pravica voliti poslance v državni zbor razširiti ter sploh tako uravnati, da bode osobito delavski stan prišel do pravice voliti svoje zaupnike, poslance, ki se bodo v državnem zboru imeli potegovati za pravice delavskih stanov. Ker je resna volja presvitlega cesarja, da zadobé delavci tudi to pravico, smemo nadejati se, da nastopi kmalu nova doba, v kateri bodo delavci imeli pravico pa tudi dolžnost zbirati si svoje zaupnike v državni zbor in moja, kakor gotovo vseh pravih za krščanski red v človeški družbi vnetih domoljubov želja je, da bi delavski stan bil za ta poklic bolj pripravljen, kakor je bil svojedobno naš kmetijski stan, kateremu se je l. 1845 tudi obečala zlata doba in ko je kmetijski stan zadobil pravico voliti svoje poslance, malo se je brigal za to pravico, deloma pa je premalo uvaževal velik pomen volitev in tako je prišlo, da so njegovi zastopniki v državnem zboru skušali prav mnogo takih postav, katere so prouzročile, da je kmetijski stan sedaj v najžalostnejših odnosih in da se obče govori le o propadanju kmetijskega blagostanja. Obečali so mu svobodo in zlato dobo, a sledila je le prebridka prevara. Ko je nekdanja stopila deputacija mož pred vladarja pritožujoča se, da nove postave jim zelo škodujejo, bil jim je odgovor, da postave delajo poslanci, in kakeršne so poslali, take imajo tudi postave.

Zato bi želel, da bi bili delavci našega naroda bolj pripravljeni na to dobo. Gotovo je, da se bodo tudi njim vsiljevali za dobre svetovalce tako zvaní socijalisti, ki se sedaj potegujejo za volilno pravico tudi za delavski stan, kar je hvalevredno in za kar mora biti vsakrati krščanski mož, ki sluša na nauke sv. očeta papeža, ki se v svojih okrožnicah tako odločno poteguje za pravice tudi delavskih stanov. Gluh in slep bi bil, kedor bi se upiral tej tirjatvi, ki je povsem opravičena in ravna se le, da se ta pravica srečno uporabi. Omenjena socijalistična stranka obeča delavskemu stanu, prav tako kakor nekdanj kmetškemu stanu, zlate čase, toda vse ne bo tako iziti zamoglo, ker po njihovih naukih razrušiti bi se moral ves krščanski družbinski red v človeštvu in nastale bi zmešnjave, ki bi prouzročile osodepolne prekucije in »izvoljeni rod« spekulira na to, da bo potem na razvalinah zopet napočila zanj prava doba zetje, zato osobito na Dunaju vidimo, da večina voditeljev te stranke je židovskega rodu! Ta stranka pa ima dve glavni napaki poleg pretiranega svojega programa, da se nič ne briga za narodnostno idejo, še manj za vero in Boga; za nje je le tukajšno življenje vse, na večnost ne mislijo. In prašam sedaj, ali zamoremo kot zvesti

sinovi slovenskega naroda, ki spoštuje to, kar je učila nas mila mati, namreč ljubiti mili materinski jezik in sveti križ, mirno gledati in brezskrbno zreti v bodočnost? Jaz zase sem prepričan, da slovenski rod si je ohranil v trdnem boju svoj obstanek le, ker je bil veren, krščansk in le kot veren in katolišk ima zagotovljeno svojo bodočnost. Zgubi svojo narodnost, za katero se socijalistična stranka nič ne briga, zgubi svojo vero, zgubil se bo v morju mejnarodnosti. Naši stranki pa ne dopušča ni srce ni vest, da bi nemi ostali in prepustili dobri naš delavski slovenski stan takim pogubljivim naukom. Prav iz tega vzroka je vaš za vaš dušni in telesni blagor vneti gospod župnik ustanovil to društvo, prav zato, da bolje vnamemo ljubezen v vaših srcih za to dobro in potrebno društvo, katero naj bo pravo ognjišče, krog katerega se boste in z vami vsi poštene krščanski domoljubni možje iz vašega stanu, ki si služi svoj kruh s svojimi žuljavimi rokami, zbirali, da se posvetujete skupno v vseh zadevah, tikajočih se vaših pravic, potreb in težav, da skušate uravnati jih v vaš prid na podlagi edino pravih večno resničnih načel, ki jih uči krščanstvo. Bodimo složni in kakor naši verni pradedje vedno zvesti Bogu in mili domovini!

Nato stopi gosp. dr. V. Gregorič in izpregovori nekako tako-le:

Slavno občinstvo! Castna naloga mi je, danes govoriti slavnostni govor o priliki prvega zborovanja »Katoliške delavske družbe v Zagorju«. Akoravno tujec med vami, se vendar čutim domačina, in moja naloga se mi zljajša; veže nas namreč vse od prvega do zadnjega jedno in isto načelo, načelo, da je treba krščanskim idejam priboriti prvo veljavo ne le v domači hiši, nego tudi v polni meri v javnosti, to je v uradih, v državnem in deželnem zboru in zlasti pri vrejevanju naših zamotanih socijalnih razmer. Slavnostni dan, slavnostni govor! Čemu pa vse to, vpraša morebiti marsikdo, saj vemo, kaj hočemo. Gotovo je vsakemu znano, da voščimo ob novem letu, rojstveni dan, godu dan drug drugemu srečo in da ta dan bolj slovesno praznujemo. Sveta cerkev nam zapoveduje gotove praznike in mi jih slovesno praznujemo.

To se ne godi samo zato, da se ta dan bolj zabavamo, da ne delamo, da se bolj praznično oblačimo. Poleg tega ima tudi naš duh veliko nalogo take dni, in to je prvi vzrok takega slavnostnega dneva. Če voščim prijatelju srečno novo leto, ali ni naša sveta dolžnost, spominjati se ob ti priliki preteklega leta, kaj smo storili slabega, kaj dobrega? Ali ni naša sveta dolžnost, trdno skleniti, v prihodnjem letu varovati se slabega in delati dobro? Ali ni naša dolžnost, kadar praznujemo naš god ali zapovedane praznike, spominjati se dotičnega svetnika, kako je živel, kaj je delal in da ga v svetem njegovem življenju posnemamo? Ali ni naša dolžnost, spominjati se o praznikih tistih dogodkov, ki so se takrat vršili in se tedaj zlasti javno kazati kot kristijan?

Jeden glavnih vzrokov slavnostnih dnij je tedaj, da nam ostane spomin na neko važno stvar trajno v spominu in pa da tem bolj javno pripoznavamo tista načela, katerim velja kaka slavnost.

Ustanovili ste tu »Katoliško delavsko družbo«. Kaj ste hoteli s tem pokazati? Pokazali ste, da vam je resna volja, vrediti razmerje mej gospodarjem in delavcem po krščanskih katoliških načelih, in z današnjim slavnostnim dnevom pripoznavate tudi to načelo javno pred vsem svetom, čeravno ste prepričani, da boste od začetka marsikatero grenko morali vtakniti v žep, kakor ste morebiti že skusili, predno se je društvo rodilo. Ali to vas ne sme prestrašiti. Kar je resnično in neovrgljivo, mora slednjič prodreti in pripeljati do zmage. Seveda resnica marsikaterega v oči kolje in tisti bo resnici z vsami sredstvi nasprotoval. A tisti, ki zagovarja večno resnico, je neomahljiv kot skala; njegova načela so ne-

ovrgljiva in ob taki trdni skali se slednjič vlomí vsako nasprotje. Zaradi tega je, dragi društveniki, prvi pogoj za vaše društvo neomahljivost, jeklena značajnost, kateri ne more noben nasprotnik do živnega. Potem vas bodo tudi ti začeli spoštovati, bodo sprevideli, da je v vašem društvu prvi pogoj resno možato delovanje, ne pa hrup in prazne besede, in posledica bo v kratkem ta, da se vas bo oklenil vsak delavec, vsak gospodar, ki hoče v resnici vpešno pomagati, da se ohrani mir in red mej vami.

Često govorimo o zamotanem socijalnem vprašanju. Zakaj je pa to tako zmešano, zakaj je pa svet tako nezadovoljen in razdražen, da se že vzdigujejo otroci proti starišem in stariši proti svojim otrokom. Vse je nezadovoljno, revež in bogatin, vse hiti naprej brez pravega cilja. Revež opravičeno dandanes toži, da se mu slabo godi, on opravičeno zahteva nujne pomoči, ker na jednega bogatina pride gotovo na tisoče revežev, ki se komaj živé ali pa še celó glada umirajo. Bogastvo, veliki kapital je preveč nakopičen v malo rokah, in te z večine ne poznajo večne krščanske resnice: »Ljubi svojega bližnjega ko samega sebe.« Tudi tak bogatin ni srečen, njemu je vse na svetu njegov denar; on ga moli, ga ima za Boga, ker misli, da je na svetu mogoče vse z denarjem kupiti. Ko pa pride trenotek, v katerem se pokaže, da smo vsi ljudje na svetu jednaki, trenotek ločitve, trenotek smrti, potem se krčevito oklene svojega zlatega Boga, težko se loči od njega, a ta njegov Bog mu ne more nič pomagati. V tem trenotku sprevidi, da smo vsi ljudje jednaki, vsi sinovi jednega očeta, in da se moramo drug drugemu ljubiti, drug drugemu podpirati.

Glejte, to je krščanska neovrgljiva resnica. — A tudi to krščansko resnico nekateri jako zapeljivo tolmačijo, češ, mi smo vsi jednaki, vsak ima pravico do vsega, vse imetje je splošno. Pomislite vendar, ali je mogoče, da bi bili na svetu vsi gospodarji, vsi delavci, ali vsi zdravniki, ali vsi zidarji, ali vsi rudarji?

Kam bi svet prišel? Torej razlika stanov mora biti, in ker je razlika stanov, je tudi razlika imetja, ker imetje se razdeljuje po pridnosti, po delavnosti vsacega stanu. Lepo bi se vsak izmed vas zahvalil, če bi veljalo načelo: vse se mora razdeliti na jednake dele; lenuh bi zapravlil svoj del in potem zopet prišel za novo razdelitev, češ, saj je vse skupno. Torej razvidite, da taki nauki so neizpeljivi, da so pogubni. Mi ne smemo zahtevati vsega, a pravico in dolžnost imamo, zahtevati za vsak stan, kar mu gre. To je krščansko načelo, in tega načela naj se tudi vaše društvo drži. To načelo je utemeljeno v večni božji zapovedi: »V potu svojega obraza bodeš delal.« Torej v težavnem, truda-polnem, vrh tega v vestnem delu, ali z drugimi besedami v resnem in vestnem izpolnjevanju svojih dolžnostij leži red in ohranjenje celega sveta. Te dolžnosti jednega človeka do drugega kažejo nam zopet večne božje zapovedi, večne resnice, katerih dosodaj nobena človeška pamet še ni ovrgla in tudi ovrgla ne bo. Ali vam ni znano deset božjih zapovedij? Na dlaní jedne roke jih lahko zapišete in vendar zadoštujejo popolnoma za vzdrževanje človeškega reda. Če bi se ljudje držali teh večnih neovrgljivih resnic, ne bilo bi treba toliko policajev, vojakov, kanonov in tako ogromnih strokov na svetu! Koliko ložje bi ljudje živeli v mejsebojni ljubezni, zadovoljen vsak s svojim stanom? Te resnice ne more nobeden ovreči. Vsak bi se smejal, ako bi jaz trdil, $2 \times 2 = 5$ in ne 4, ako bi trdil, da voda avgusta meseca pri nas zmrzuje itd., to je naravni zakon, da je $2 \times 2 = 4$, da imamo lotne čase, da zemlja rodi itd., naravni zakon, katerega je Bog sam dal. Ravno tako je Bog sam vsvaril zakon naravnega človeškega reda.

Kaj je bilo prvo? Družina ali država? Gotovo družina, in če mi spoznamo, da je krščanska družina vzorna,

če mi spoznamo, da so krščanski nazori jedino merodajni za obeta, za mater, za otroka, z jedino besedo za družino, zakaj bi ne spoznali, da so ti nazori neobhodno potrebni tudi za državo, kajti država obstaja vendar le iz posameznih družin. Torej z vero v javnost, iz posameznih družin. Torej z vero v javnost, v politiko, v javne zastope, v državni in deželni zbor, kjer se postave delajo. Tisti, ki trdi: vera naj ostane doma ali v cerkvi in naj se ne vmešava nikdar v javnost, tisti ali ne razume stvari ali je pa toliko zloben, da navlašč odvrta ljudi od prave poti, da on sam potem ločje izkoristi slabost človeške in na tuje stroške dobro živi. Glejte, pri tem smo prišli k tisti točki, katero sem vam že jedenkrat omenil, da mala peščica velikih kapitalistov gospodari ogromni večini revežev. Veliki kapital, v današnji dobi posebno v biznovskih rokah, in z njim njegovi komišljeniki po celim svetu, takozvani »naprednjaki«, posmehujejo in nastramujejo vsako krščansko gibanje; primajo človeka pri njegovih najobčutljivejših strani, češ, kaj bo poslušal take bedarije, človeška prostost je merodajna, človeška pamet naj gospodari, ne pa vera. In koliko se jih vjame na te limanice, kajti drugače ne bi bilo mogoče, da pograbiijo le jedni velikansko premoženje, drugi jim pa delajo tlako. Od te lažiprostosti omamljeni, skušajo pozabiti trde verige sebičnosti zapeljivcev, reveži se ne morejo ganiti, plesati morajo, kakor jim ti godejo. Vsi ed tega nastajajo tudi take volitve, take postave, kakor ugajajo velikemu kapitalu.

Proti temu se bojuje z vso silo krščanstvo, in hvala Bogu, uspešno! Toda zmaga je jedino mogoča, ako skupno delamo za eno in isto krščansko načelo, brez strahu, mirno in resno. V ta namen je nam treba društev in sicer vsako društvo naj nosi na čelo ime katoliško, ker proti temu se današnja napredna doba najbolj upira; to pa je dokaz, da ji je ta prislov najhujši trn v peti, da ji je načelo, katerega izraz je, naj bolj nevarno.

Seveda dokazati ne more naprednjaštvo ničesar, njegovo delovanje omejuje se le, da vse »katoliško« smeši z raznimi primki kakor »brezdomovinec, nazadnjak, mračnjak« in kar je še več tacih lepih besed. Pustimo jih, naj imajo to veselje s psovanjem dokazovati, ker trdno sem prepričan, da se vsak resno in trezno misleči človek takim besedam in takemu obnašanju smeje. Ako mi kdo reče v obraz: ti si neumen, ali me boste že za neumnega imeli? Gotovo ne. Vi boste tirjali dokazov. In če Vam kdo reče: Vi ste brezdomovinci, ker ste katoliškega mišljenja, ali ste že res brezdomovinci? Gotovo ne, ker Vi ljubite svojo slovenko domovino gotovo boljše, ker Vi hočete za njo resno na podlagi tacih načel delovati, katerim se klanjajo drugi močje, nego so naši moderni naprednjaki. Resno delo blaži človeka, resno delo oprosti človeka od tujega škodljivega vpliva in ga naredi prostega, in prosti, neodvisni človek je najboljši narodnjak. Zatorej si lahko sami odgovorite na vprašanje: kaj je prvo v človeškem življenju?

Izpregovoril sem te besede zaradi tega, ker sem preverjen, da nam bo gotovo kdo očital: glejte kako malo ti ljudje naglašajo slovensko narodnost.

Vprašam Vas le, v katerem jeziku pa govorimo z Vami? Ali morebiti nemški? Ali nismo Slovenci, in če smo, kdo se upa trditi, da ne delamo za narod.

Na dan z dokazi, toda brez psovk, brez primkov, resnega, možatega odgovora pričakujemo in z mirno vestjo gledam tako vsakemu v oči. Za narod se ne dela, vestjo se pri vsaki priliki kriči: živio, z dragimi veselnicami ako se pri vsaki priliki kriči: živio, z dragimi veselnicami in lepimi besedami. Dejanj je treba, od teh ima človek kaj, in treba mu je nesebičnosti, da mu bo tuja korist tako draga kakor lastna, z jedno besedo vsak naj spodbuja dolžnost proti svojemu bližnjemu bodisi kot gospodar, delavec, advokat, zdravnik, uradnik itd in preverjen sem, da bo vsak storil pravo narodno delo.

Hitim h koncu. Vejica le je sicer vaše društvo na velikanskem krščanskem deblu, ali vsaka vejica ima lahko tudi svoj cvet in sad. Izrekam le željo, da bi tudi drugod posnemali Vaš zgled in polagali pri tem kamen h kamenu pri zgradbi naše katoliško-narodne organizacije, ob enem pa tudi ne bo gotovo izostal niti cvet, niti sad. Ako boste zvesti katoliški Slovenci v Avstriji, dali boste Bogu kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevga, in vi boste dobili, kar je vašega.

Že mej govorom so poslušalci često glasno odbravali globoko premišljene in navduženo govorene misli in konečno so z burno pohvalo kazali, da so jim šle besede govornikove globoko v srce. Saj so prihajale iz srca.

Konečno je izpregovoril še predč. g. predsednik J. Gros, zahvaljujoč govornike in v nemajoč društevniko, naj bi besede, ki so jih slišali, ostale v njihovih srcih in rodile obilo sadu.

Družbi je sedaj seveda še marsičesa treba. Dobra knjižnica je neobhodna. Knjigam bodo pomagala predavanja in z bistrenjem uma bo vsopredno bližala srce pošena zabava. Bog pa daj svoj blagoslov, da bi mnogo delavcev dobilo v družbi prijazno zavetje! »Čas so resni in bodo še resnejši«, je pisal nekdo družbi v pozdrav. Res je taka. Uprav ta resnost pa zahteva da ne cepimo močij, marveč, da vsak po svojih močeh zbiramo ljudstvo krog katoliške ideje in zbrano — čuvamo. Gledé zagorske katoliške delavske družbe pa povdarjamo posebej, naj nobeden ne išče tam nasprotstva, koder ga ni. Družbin namen je pozitiven, delaven, ne pa negativen, razdiralen; spajati hoče in ne rušiti; mirno delovati in ne bojevati se brez potrebe. Nobenemu ni še nasprotnica, pač pa ji je vsak dobro došel, kdor pošteno in možato vsprejme družbino načelo. Zato mu pametnih in dobrih načel dotodanjih ni treba opuščati. Časnih koristij ne zametuje, kdor teži po večnih, marveč kdor je jednoč pozabil na svoj večni blagor, je hkrati zagrabil si pot tudi do časnega blagostanja. Delavec brez nebeškega upanja je brez opore tudi v boju za svoje pravice. Brezbožna revščina je sposobna za vse, samo za ljubezen ne; »silovita« je in samo podira, kakor pravijo sv. Oče v svoji navedeni okrožnici, koder še pristavljajo: »Potrtega duha in izrabljenega telesa bi se pač radi marsikateri rešili iz tako poniževalne sužnosti (brezverskih društev), toda ne upajo se; nekaj jih je sram, nekaj pa se bojé še hujše revščine. V vsem tem pa čudovito mnogo lahko pripomorejo k rešitvi katoliške družbe, če odstranjujejo težave in povabijo omahljivce v svoje naročje in če poboljšanim naklonijo svoje zvesto varstvo.«

V tem smislu Bog živi mlado družbo zagorsko in obudi ji povsod na Slovenskem, koder prebivajo delavci, obilo sestric!

